

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 70532-09-26

לפני:

כבוד השופטת דפנה ברק-ארז
כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופט חאלד כבוב

העותרים:

1. מפלגת הדמוקרטים – מיסודה של תנועת העבודה
2. דרור מורג

נגד

המשיבים:

1. רשימת עוצמה יהודית
2. איתמר בן גביר
3. טלי רויטל גוטליב
4. יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26
5. ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26
6. היועצת המשפטית לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים:

עו"ד עומרי שגב

פסק-דין

השופט עופר גרוסקופף:

1. לפנינו עתירה נוספת, אשר הוגשה ביום 29.9.2026, המבקשת להביא לפסילתה של רשימת עוצמה יהודית מטעם מפלגת חזית יהודית לאומית ומטעם מפלגת ארץ ישראל שלנו – מפלגה יהודית מאוחדת לשלמות התורה העם והארץ (להלן: רשימת עוצמה יהודית) מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-26. לחלופין, התבקשנו, להורות על פסילתם של השר לביטחון לאומי היוצא איתמר בן גביר וחברת הכנסת היוצאת טלי רויטל גוטליב (להלן: השר בן גביר ו-חה"כ גוטליב, בהתאמה). לטענת העותרים, יש למנוע את השתתפותם של רשימת עוצמה יהודית, ולמצער של השר בן גביר וחה"כ גוטליב, בבחירות לכנסת ה-26, לאור התקיימותן של עילות הפסילה הקבועות בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, שעניינן שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית והסתה לגזענות.

2. יובהר כבר עתה כי נושא פסילתה של רשימת עוצמה יהודית הובא לבחינתה של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת (להלן: ועדת הבחירות) וזו החליטה ברוב של 19 מתנגדים מול 10 תומכים להתיר את השתתפותה של רשימת עוצמה יהודית בבחירות לכנסת. לעומת זאת, בקשת העותרת 1 לפסול את השר בן גביר וחה"כ גוטליב מלהתמודד בבחירות לכנסת נדחתה על הסף על ידי יו"ר ועדת הבחירות עוד ביום 14.9.2026, משום שלא עמדה בדרישת סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות), הקובעת כי בקשה כאמור תוגש בחתימתם של לפחות שליש מחברי ועדת הבחירות.

3. ככל שמדובר בתקיפת החלטתה של ועדת הבחירות לאשר את השתתפותה של רשימת עוצמה יהודית, זה עתה עמדנו בבג"ץ 70352-09-26 זולת – לשוויון וחזיון-אדם נ' רשימת עוצמה יהודית (30.9.2026) (להלן: עניין זולת) על המסגרת הדיונית החלה בעניין. כך, סקרנו את הוראת סעיף 64(א1) לחוק הבחירות, הקובעת מי הגורמים הזכאים להגיש ערעור על החלטת ועדת הבחירות לאשר לרשימת מועמדים להשתתף בבחירות לכנסת בעילה לפי סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, וכן עמדנו על ההיסטוריה החקיקתית של הוראה זו ותכליתה ביצירת מנגנון ערעור בצורה מוגבלת על מנת לאפשר ביקורת שיפוטית על החלטה כאמור מחד גיסא, תוך עמידה בלוחות הזמנים הדחוקים של הבחירות לכנסת מאידך גיסא (שם, בפסקה 3).

4. בכל הנוגע לתקיפת החלטתו של יו"ר ועדת הבחירות לדחות את הבקשה למנוע את השתתפותם של השר בן גביר וחה"כ גוטליב בבחירות לכנסת, הרי שהעותרים ניצבים בפני שתי משוכות. האחת, עניינה בעצם האפשרות להגיש בקשה לפסילת מועמד מלהתמודד בבחירות לכנסת, לאור הוראת סעיף 63א(א) לחוק הבחירות המורה כי "בקשה לקבוע כי מועמד מנוע מלהשתתף בבחירות לכנסת לפי סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, תיחתם בידי שלישי מחברי הועדה המרכזית..." (להרחבה, ראו: בג"ץ 240/09 ח"כ גלאון נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-18, פסקה 4 (11.1.2009); פרוטוקול מס' 305 של ישיבת הכנסת ה-15, 9 (15.5.2002); פרוטוקול מס' 461 ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-15, 13, 58 (30.4.2002)). מאחר שהבקשה שהגישה העותרת 1 לא עומדת בתנאי זה, יו"ר ועדת הבחירות פעל על פי הדין כאשר הורה על מחיקתה (וראו לאחרונה: בג"ץ 59916-09-26 סגל נ' יו"ר ועדת הבחירות, פסקה 3 (25.9.2026) (להלן: עניין סגל)). השנייה, נוגעת לזכות הערעור המוסדרת בסעיף 63א(ד) לחוק הבחירות אשר קובע כי אם דחתה ועדת הבחירות בקשה למנוע התמודדותו של מועמד בבחירות לכנסת "יחולו הוראות סעיף 64(א1) בשינויים המחויבים". דהיינו, החלטה של ועדת הבחירות

שלא למנוע ממועמד מסוים מלהשתתף בבחירות לכנסת ניתנת לערעור בעילה לפי סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת על ידי אחד מאלה: היועצת המשפטית לממשלה; יושב ראש ועדת הבחירות; שלישי מחברי ועדת הבחירות או יותר. עוד אנו למדים כי תכליתה של הוראה זו היא כשל הוראת סעיף 64(א1) לחוק הבחירות – להגביל את זכות הערעור לגורמים מסוימים לאור סד הזמנים הקצר של הבחירות לכנסת (ראו גם פרוטוקול מס' 461 ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-15, 52 (30.4.2002)).

5. העותרים מכירים במגבלות המתוארות לעיל, אך הם גורסים כי לאור סמכותו השיורית של בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק מזה, ועל רקע הצטברות נסיבות חריגות וקיצוניות ביותר מזה, יש לחרוג מהמתווה שקבע המחוקק, להפעיל את הסמכות האמורה ולהיעתר לסעד המבוקש על ידם, תוך שהם מבחינים בין עניינם לבין מקרים דומים שהובאו לפתחו של בית משפט זה ונדחו על הסף.

6. דין העתירה להידחות, על שני רכיביה. כפי שציינו בעניין זולת, "אכן, לא יכולה להיות מחלוקת על כך שאין בידו של הסדר חקיקתי רגיל להגביל את סמכות בג"ץ, אשר מעוגנת בחוק-יסוד: השפיטה []. אולם, יש בהסדר החקיקתי כדי להטיל על מי שמגשים עתירה כמו זו שבפנינו נטל נוסף לשכנע שקיימת הצדקה לדון בטענותיהם, חרף עקיפתה של דרך המלך לערעור שנקבעה בחוק הבחירות. כל זאת, כאשר אין מחלוקת שהעותרים אינם עומדים בדרישות החוק בהקשר זה (שם, בפסקה 4; הפניות הושמטו). אף בענייננו-אנו לא מצאנו כי העותרים הרימו את הנטל המוטל עליהם. בתוך כך יצוין כי טענות העותרים מתמקדות בחלקן הארי בפסילתם של השר בן גביר וחה"כ גוטליב ונשענות במידה מסוימת על עמדת היועצת המשפטית לממשלה שהוגשה לוועדת הבחירות בקשר לבקשה לפסול את רשימת עוצמה יהודית, בה הייתה התייחסות למעשיו והתבטאויותיו של השר בן גביר. ואולם, מעיון בעתירה עולה כי לא נעשתה כל פנייה ליועצת המשפטית לממשלה, אשר גם לה מוקנית זכות ערעור מכוח חוק הבחירות ביחס להחלטה שלא לפסול את רשימת עוצמה יהודית. זאת ועוד, בעניין פסילת השר בן גביר וחה"כ גוטליב לא הייתה בפני ועדת הבחירות כל בקשת פסילה שהוגשה לפי חוק הבחירות, ולפיכך בעניין זה קיים בנסיבות העניין שיהוי משמעותי, שכן ראוי היה להגיש את העתירה בסמוך מאד ליום 14.9.2026 (מועד בו דחה יו"ר ועדת הבחירות את הבקשה שהגישה העותרת 1 לוועדת הבחירות) – בעוד העתירה דנן הוגשה יותר משבועיים לאחר מכן. כך, במיוחד, בשים לב ללוח הזמנים הצפוף הנדרש להליך אישור הרשימות והמועמדים על מנת לאפשר את קיום הבחירות במועדן (ראו עניין סגל, בפסקה 2).

העתירה נדחית איפוא.

ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ז (04 אוקטובר 2026).

חאלד כבוב
שופט

עופר גרוסקופף
שופט

דפנה ברק-ארז
שופטת